

รามคำราฯ

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เล่มที่ ๓

บทบรรณาธิการ

คำตาม กรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทนำรายงานการประชุมบริษัทว่าที่ประชุมมีมติให้ข่ายที่ดินของบริษัทไปยื่นต่อสำนักงานที่ดิน ซึ่งความจริงไม่มีการประชุมผู้ถือหุ้นในวันดังกล่าว และลงลายมือชื่อของตนเองในฐานะประธานที่ประชุม ดังนี้ เป็นความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยได้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกานี้ ๔๔/๒๕๖๖

จำเลยเป็นกรรมการบริษัทคนหนึ่ง จึงมีอำนาจหน้าที่ต้องจัดให้จดบันทึกรายงานการประชุม และข้อมูลทั้งหมดของที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงไว้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๐๙ วรรคหนึ่ง แม้มิมีการประชุมผู้ถือหุ้นและวาระการประชุมและข้อมูลจะเป็นความเท็จ รายงานการประชุมก็ไม่เป็นเอกสารปลอมคงเป็นรายงานการประชุมที่จำเลยทำขึ้นเป็นเท็จ ส่วนที่จำเลยลงลายมือชื่อในฐานะกรรมการบริษัทที่มีหน้าที่จัดทำรายงานการประชุม ส่วนอีกแห่งหนึ่งแม่นำจะเป็นลงลายมือชื่อในฐานะประธานที่ประชุม ซึ่งจำเลยไม่อาจเป็นประธานที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้แต่ก็ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของประธานที่ประชุมที่ต้องจัดทำหรือรับรองรายงานการประชุม การที่จำเลยลงลายมือชื่อในฐานะประธานที่ประชุมแม้เป็นความเท็จ แต่เมื่อจำเลยลงลายมือชื่อของตนเอง จึงเป็นการลงลายมือชื่อจำเลยว่าเป็นประธานที่ประชุมอันเป็นความเท็จเท่านั้นไม่เป็นการทำปลอมรายงานการประชุม จึงไม่เป็นการปลอมเอกสารและไม่อาจเป็นความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิและฐานใช้เอกสารสิทธิปลอม

คำตาม การลดทุนโดยการลดจำนวนหุ้นลง ต้องให้ผู้ถือหุ้นที่ยังชำระค่าหุ้นไม่เต็มจำนวน ค่าหุ้น ชำระค่าหุ้นให้เต็มตามมูลค่าหุ้นเสียก่อนหรือไม่ และผู้ถือหุ้นเพียงรายเดียวที่ได้รับประโยชน์จากมติการลดทุน ถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษอันจะต้องห้ามมิให้ออกเสียงลงคะแนนในการลงมติพิเศษ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยได้ดังนี้

คำพิพากษารัฐที่ ๑๕๐๙/๒๕๖๖

การลดทุนโดยการลดจำนวนหุ้นลง ผู้คัดค้านต้องให้ผู้ถือหุ้นที่ยังชำระค่าหุ้นไม่เต็มจำนวนค่าหุ้นชำระค่าหุ้นให้เต็มตามมูลค่าหุ้นเสียก่อนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถือหุ้นทุกรายที่ถูกลดจำนวนหุ้นลงด้วยสูญเสียเงินลงทุนในจำนวนที่เท่ากันในแต่ละหุ้น เมื่อการลดทุนโดยการลดจำนวนหุ้นลงทำให้บริษัท ท. ได้รับประโยชน์โดยไม่ต้องชำระค่าหุ้นในส่วนที่ถูกลดจำนวนลงไปเพื่อให้เต็มตามมูลค่าหุ้นเท่านั้น บริษัท ท. ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นเพียงรายเดียวที่ได้รับประโยชน์จากการลดทุนโดยลดจำนวนหุ้น จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในการลงมติพิเศษเพื่อลดทุนและแก้ไขหนี้สือบวิคันธ์สนธิ ต้องห้ามมิให้ออกเสียงลงคะแนน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๔

การประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของผู้คัดค้าน มีผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ๗,๕๕๐,๐๐๐ หุ้น คะแนนเสียงข้างมากไม่ต่างกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมด ของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนคือ ๕,๖๖๒,๕๐๐ หุ้น และเมื่อไม่นับคะแนนเสียงของบริษัท ท. ซึ่งเป็นผู้ต้องห้ามมิให้ออกเสียงลงคะแนนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๔ เข้าด้วยแล้ว คะแนนเสียงที่ได้รับมิถึงจำนวนสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๑๔ ถือไม่ได้ว่าเป็นมติพิเศษให้ลดทุนและแก้ไขหนี้สือบวิคันธ์สนธิตามมาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๙๒ ประกอบมาตรา ๑๑๔ แต่เป็นมติพิเศษอันผิดระเบียบ กรณีมีเหตุที่จะต้องเพิกถอนมติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของผู้คัดค้านตามระเบียบวาระที่ ๓ และที่ ๔

มติที่ประชุมวิสามัญของผู้คัดค้านในวาระที่ ๕ และที่ ๖ ที่เพิ่มทุนจดทะเบียนของผู้คัดค้าน และแก้ไขหนี้สือบวิคันธ์สนธิของผู้คัดค้านให้สอดคล้องกับการเพิ่มทุนซึ่งต้องอาศัยมติให้ลดทุน จดทะเบียนของผู้คัดค้านและแก้ไขหนี้สือบวิคันธ์สนธิของผู้คัดค้านให้สอดคล้องกับการลดทุน ในวาระที่ ๓ และที่ ๔ เสียก่อน เช่นนี้ย่อมมีผลเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย กรณีมีเหตุที่จะต้องเพิกถอนมติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของผู้คัดค้าน ตามระเบียบวาระที่ ๕ และที่ ๖ เช่นกัน

คำร้องขอของผู้ร้องกล่าวอ้างว่า บริษัท ท. เป็นผู้ถือหุ้นซึ่งมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษ ต้องห้ามมิให้ออกเสียงลงคะแนนในการลงมติพิเศษให้ลดทุนและเพิ่มทุน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๔ และหากไม่นับคะแนนเสียงของบริษัท ท. เข้าด้วยแล้วก็ถือไม่ได้ว่าเป็นมติพิเศษให้ลดทุนและเพิ่มทุนตามมาตรา ๑๑๔ เท่ากับว่ามติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น

ของผู้คัดค้านได้ลงมติโดยฝ่ายนักบัญญัติว่าด้วยการประชุมใหญ่ของบริษัทจำกัดเป็นเหตุให้การลงมติเป็นมติของที่ประชุมใหญ่อันผิดระเบียบ เช่นนี้ ย่อมก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ร้องเริงเป็นผู้ถือหุ้นที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่อันผิดระเบียบนั้นเสียตามมาตรา ๑๗๕ ผู้ร้องเริงสามารถยื่นคำร้องขอเป็นคดีนี้

คำถาม ข้อที่ดินจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี ปรากฏว่าโครงสร้างหรือทางเข้าลิฟต์ที่สร้างมาตั้งแต่เดิมรุกล้ำเข้าไปในที่ดินของผู้อื่น และภายหลังข้อที่ดินมาแล้วผู้ซื้อสร้างกำแพงกันแนวເງິນທຽບรุกล้ำที่ดินของผู้อื่น ดังนี้ ผู้ซื้อต้องรื้อโครงสร้างหรือทางเข้าลิฟต์และกำแพงรัวกันแนวເງິນ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกานี้ ๑๔๔๐/๒๕๖๖

แม่โจทก์ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทจนได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรบกช. ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๙๙ อันเป็นการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม แต่เมื่อโจทก์ยังไม่ได้จดทะเบียนการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยครอบครองปรบกช. จึงไม่อาจยกเว้นเป็นข้อต่อสู้จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้ได้สิทธิในที่ดินพิพาทมาจากกระบวนการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีอันเป็นการได้มาโดยนิติกรรมโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริต และจดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้ว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๘๗๙ และ ๑๓๓๐

เดิมที่ดินของโจทก์กับจำเลยทั้งสองเป็นที่ดังของโรงแรน โจทก์ไม่ได้เป็นผู้ก่อสร้างลิฟต์ที่รุกล้ำเข้าไปที่ดินพิพาท เพียงแต่ปรับปูงเป็นโครงสร้างหรือทางเข้าลิฟต์ เช่นนี้ ต้องถือว่าเป็นการรุกล้ำโดยสุจริต กรณีไม่มีกฎหมายบัญญัติให้โดยเฉพาะต้องนำบันทึกบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๑๒ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งมาใช้บังคับ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔ จำเลยทั้งสองไม่มีสิทธิท่องบังคับให้โจทก์รื้อถอนโครงสร้างหรือทางเข้าลิฟต์ส่วนที่รุกล้ำเข้าไปในที่ดินจำเลยทั้งสองออกไปจากที่ดินพิพาทของจำเลยทั้งสอง เพราะมิใช่กรณีที่โจทก์กระทำละเมิดต่อจำเลยทั้งสอง จำเลยทั้งสองมีสิทธิเรียกค่าใช้ที่ดินและจดทะเบียนสิทธิในที่ดินส่วนที่ก่อสร้างโครงสร้างหรือทางเข้าลิฟต์รุกล้ำเป็นภาระจำนวนแก่ที่ดิน แปลงที่ก่อสร้างโครงสร้างหรือทางเข้าลิฟต์ของโจทก์เท่านั้น แต่จำเลยทั้งสองมิได้ฟ้องโดยใช้สิทธิตั้งกล่าวบังคับ ศาลไม่อาจพิพากษาให้จำเลยทั้งสองได้รับค่าใช้ที่ดินแก่จำเลยทั้งสองได้

กำแพงกันแนวเขตโจทก์เป็นผู้ถือสิทธิ์ขึ้นภายหลังซื้อที่ดินมาแล้ว ไม่ใช่สิ่งปลูกสร้างที่มีมาแต่เดิม เช่นนี้ ไม่ใช่การสร้างโรงเรือนรุกล้ำเข้าไปในที่ดินของผู้อื่นหรือสร้างโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างในที่ดินของผู้อื่น แม้โจทก์จะกระทำโดยสุจริตก็ไม่ได้สิทธิ์ใช้ที่ดินของจำเลยทั้งสองกรณีเมื่อต้องด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๑๒ โจทก์ต้องรื้อถอนกำแพงกันแนวเขตที่ดินออกไปจากที่ดินพิพาท

คำตาม ผู้ถือหุ้นในบริษัทใช้ค่าหุ้นด้วยทรัพย์สินอื่น แต่ไม่ได้ชำระเงินค่าหุ้น จะถือว่าเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทตามกฎหมายแล้วหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกานี้ ๑๓๐๐/๒๕๖๕

แม้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง จะบัญญัติให้ว่า “หุ้นทุก ๆ หุ้นจำต้องให้ใช้เป็นเงินจนเต็มค่า เว้นแต่หุ้นซึ่งออกตามบทบัญญัติมาตรา ๑๑๘ อนุมาตรา (๕) หรือมาตรา ๑๗๒๑” วรรคสองบัญญัติว่า “ในการใช้เงินเป็นค่าหุ้นนั้น ผู้ถือหุ้น จะหักหนึ้นกับบริษัทหากได้ไม่” แต่ก็มีได้มีบันทบัญญัติในบัญญัติว่าหากมิได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๙ แล้วจะทำให้การเป็นผู้ถือหุ้นเป็นโมฆะหรือกลับกลายเป็นไม่เป็นผู้ถือหุ้นแต่อย่างใด ดังนั้นบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว จึงมีผลแต่เพียงว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวยังมิได้ใช้เงินเป็นค่าหุ้นแก่บริษัทเท่านั้น กรรมการจึงสามารถที่จะเรียกให้ผู้ถือหุ้นส่งเงินค่าหุ้นให้แก่บริษัทเสียเมื่อได้ก็ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๐ ถึง ๑๑๒๔ โจทก์เป็นผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๒ โดยได้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๒ ที่มีชื่อโจทก์เป็นผู้ถือหุ้นสิ่งไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทจังหวัดพิษณุโลก โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องในความผิดต่อ พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๖๗ มาตรา ๔๒ และ ป.อ. มาตรา ๑๓๗

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ